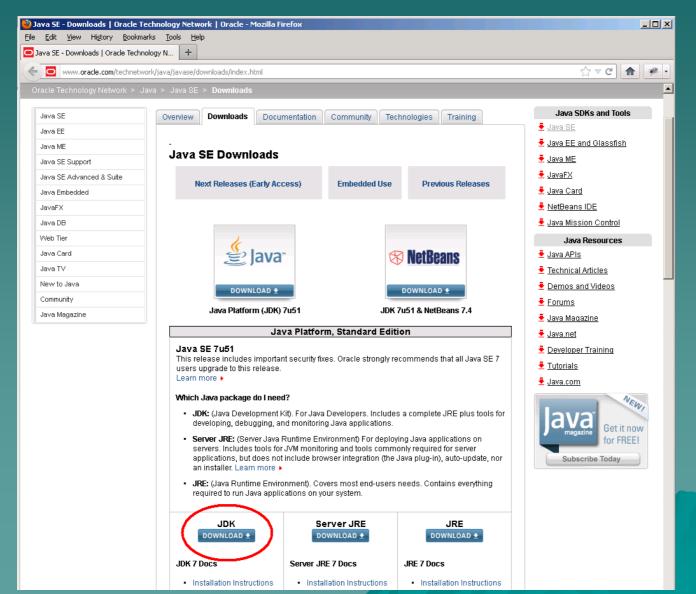
Java-projekt @ ZEMRIS

Java tečaj

dio
 Uvod

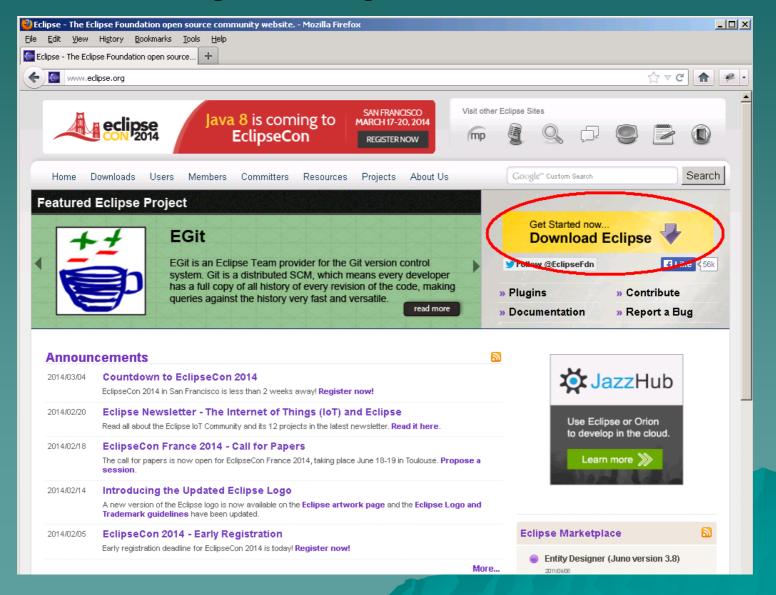
© 2014.

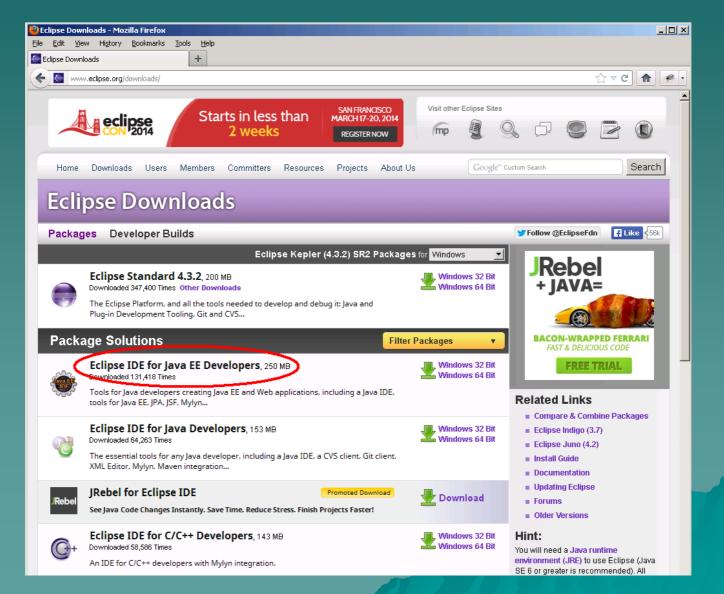
- ◆ Java <u>http://www.oracle.com/technetwork/java/javase/downloads/index.html</u>
- Dokumentacija API-ja:
 http://docs.oracle.com/javase

Eclipse (trenutno Kepler)

 http://www.eclipse.org/
 (Eclipse IDE for Java EE Developers)

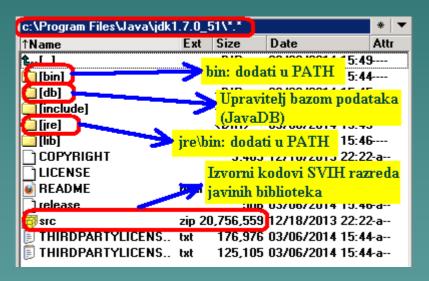
Korisna adresa

Knjiga u nastajanju uz ovu vještinu

http://java.zemris.fer.hr/nastava/opjj/

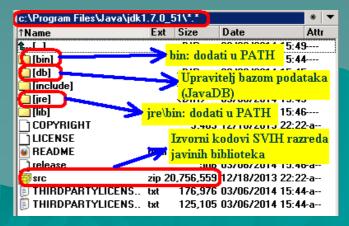
- NE printati sve poglavlja se još
 mijenjaju i nastajat će kako ide vještina
- U nazivu knjige gledajte najnoviji datum

Na Windowsima JDK je tipično instaliran u Program Files\Java\Jdk...:

 Varijablu okruženja JAVA_HOME trebalo bi postaviti na taj direktorij

- Varijabla okruženja PATH operacijskom sustavu govori gdje da traži programe koje korisnik želi pokrenuti iz naredbenog retka
- ◆ Stoga u path treba dodati
 %JAVA_HOME%\bin | %JAVA_HOME%\jre\bin

- Privremeno rješenje: napravite datoteku podesi.bat (u notepadu)
- ♦ Neka je npr. u C:\podesi.bat

```
@echo "Podesavamo staze:"
@SET "JAVA_HOME=C:\Program Files\Java\jdk1.7.0_51"
@SET "PATH=%JAVA_HOME%\bin;%JAVA_HOME%\jre\bin"
@echo "JAVA_HOME je postavljen na %JAVA_HOME%"
@echo "PATH he postavljen na %PATH%"
@echo "Verzija javinog virtualnog stroja je:"
@java -version
@echo "Verzija javinog prevodioca je:"
@javac -version
```

 Potom otvorite konzolu (Command Prompt) i pokrenite datoteku:

```
C:\fer\ag20132014\opjj\predavanja\P01>C:\podesi.bat

"Podesavamo staze:"
"JANUA_HOME je postavljen na C:\Program Files\Java\jdk1.7.0_51"

"PATH he postavljen na G:\Program Files\Java\jdk1.7.0_51\bin;C:\Program Files\Java\jdk1.7.0_51\jre\bin"

"Verzija javinog virtualnog stroja je:"
java version "1.7.0_51"
Java(TM) SE Runtime Environment (build 1.7.0_51-b13)
Java(TM) SE Runtime Environment (build 24.51-b03, mixed mode, sharing)

"Verzija javinog prevodioca je:"
javac 1.7.0_51

C:\fer\ag20132014\opjj\predavanja\P01>
```

 Dalje nastavite raditi u toj konzoli (ako otvorite novu, ponovite proceduru i u njoj)

 Cilj je postići da kada u naredbenom retku zadate naredbe:

```
java -version
odnosno:
javac -version
ne dobijete poruku pogreške već
ispisanu verziju programa
```

 Za detalje pogledajte u knjigu u dodatak.

- Ove se varijable mogu podesiti na razini operacijskog sustava (u Control Panel-u, System, Environment Variables) pa će tada vrijediti globalno
- Tada neće trebati pri svakom pokretanju konzole pokretati podesi.bat.

```
package hr.fer.zemris.java.tecaj_1;。
                                                       Naziv
                                                       paketa
/**
* Demonstracijski program.
* @author Marko Cupic
* @version 1.0
                                             Razred
public class HelloWorld { -
   /**
   * Metoda koja se poziva prilikom pokretanja
                                                        Metoda
   * programa. Argumenti su objasnjeni u nastavku.
                                                         main
   * @param args Argumenti iz komandne linije.
   */
  public static void main(String[] args) { o
       System.out.println("Hello World!");
```

- Otvorite Command prompt!
- Nađite mjesto gdje možete zapisivati datoteke (npr. C:\tecaj)
- ◆ Udite u taj direktorij:
 C:
 cd C:\tecaj

- Napravite dva direktorija:
 - src tu će doći izvorni programi
 - bin tu će doći izvršivi kod

C:\tecaj src bin

 Izgradite strukturu direktorija koja odgovara paketu hr.fer.zemris.java.tecaj_1:

mkdir src\hr\fer mkdir src\hr\fer\zemris mkdir src\hr\fer\zemris\java mkdir src\hr\fer\zemris\java\tecaj_1

◆ U notepadu prepišite program, i snimite ga u direktorij: src\hr\fer\zemris\java\tecaj_1 pod nazivom: HelloWorld.java

◆ Pazite! Notepad zna dodati još ekstenziju txt pa dobijete HelloWorld.java.txt → to ne valja!

Uočite kako ime datoteke mora odgovarati imenu razreda (ono iza class), i pri tome paziti na velika i mala slova!

class HelloWorld ←→ HelloWorld.java

- Prevođenje programa
 - morate biti pozicionirani u direktoriju koji sadrži direktorije src i bin
 - Zadajte:
 - javac -cp bin -sourcepath src -d bin
 src\hr\fer\zemris\java\tecaj_1\HelloWorld.java
 (sve u jednom retku!)
- Rezultat je Helloworld.class datoteka u strukturi direktorija unutar direktorija bin

- ◆ Pokretanje programa java -cp bin hr.fer.zemris.java.tecaj_1.HelloWorld (sve u jednom retku!)
- Ne piše se .class ekstenzija
- Navodi se puno ime razreda
- "-cp bin" kaže gdje da traži .class (to je kao varijabla okruženja PATH za virtualni stroj koji izvodi program)

- ◆ Pokretanje programa opći format java -cp staze puno.ime.razreda argumenti (sve u jednom retku!)
- "-cp staze" može biti nepotreban, ovisno o postojanju varijable okruženja CLASSPATH

- "Hello World" je primjer jednog (javnog) razreda (engl. class)
- ◆ Ime datoteke == ime tog razreda
- Razredi se organiziraju hijerarhijski u pakete – slično kao datoteke i kazala – package ključna riječ
- Metode koje pripadaju samom razredu: static

Pokretanje programa – main metoda public static void main(String[] args) { ... }

- Argumenti iz komandne linije
 - String[] args → polje stringova

- Obični komentari
 - /* komentar */ i // komentar
- Komentari iz kojih se generira dokumentacija (javadoc komentari)
 - -/** komentar */
- Javadoc komentari za:
 - Same razrede
 - Pojedine metode

- Javadoc komentari sadrže oznake oblika @naziv vrijednost, npr.
 - @author ime_autora, npr.@author Marko Cupic
 - @version verzija_razreda, npr.@version 1.0
 - @param ime_argumenta opis
 @param x broj čiji sinus treba izračunati
 - @return opis
 @return vraća sinus zadanog broja

```
package hr.fer.zemris.java.tecaj_1;
/**
* @author Marko Cupic
* @version 1.0
public class HelloWorld {
  /**
   * Metoda koja se poziva prilikom pokretanja
   * programa. Argumenti su objasnjeni u nastavku.
   * @param args Argumenti iz komandne linije.
   */
   public static void main(String[] args) {
        System.out.println("Hello World!");
```

Ispis na ekran (.out), ili na izlaz za pogreške (.err) Postoji i printf funkcija!

```
* Metoda računa y-tu potenciju od broja x.
* @param x argument x
* @param y argument y; mora biti nenegativan
* @return vraća iznos izraza x^y
*/
public static double pow(int x, int y) {
   . . .
```

Tipovi varijabli

Primitivni	Objektni omotači (wrappers)	Zauzeće
byte	Byte	1 oktet / ?, signed
short	Short	2 okteta / ?, signed
int	Integer	4 okteta / ?, signed
long	Long	8 okteta / ?, signed
char	Character	2 okteta / ?, UTF-16
_	String	?
boolean	Boolean	1 bit / ?
float	Float	4 okteta / ?
double	Double	8 okteta / ?

Pravila

- boolean: true, false (različito od 0, 1)
- if(boolean_izraz) {...}
- Pogrešno:

```
int v = 7;
if(v) {...}
```

Pogrešno:

```
int x = 7;
while(x) { x--; }
```

Pravila

Nikada:

```
double x = nestoIzracunaj(...);
if(x==0.7) {...}
```

Ne koristiti == za usporedbe decimalnih tipova!

```
if (Math.abs(x-0.7)<1E-6) {...}
```

Primitivni tipovi ⇔ text

Koristiti statičke funkcije wrappera:

```
String sBroj = "375.83";
double dBroj =
    Double.parseDouble(sBroj);
String sBroj2 =
    Double.toString(dBroj);
```

Pogledati javadoc za dokumentaciju

Nekoliko jednostavnih primjera

 Napisati program koji će na zaslon ispisati argumente koje dobiva prilikom pokretanja programa

```
package hr.fer.zemris.java.tecaj_1;
/**
* @author Marko Cupic
* @version 1.0
*/
public class IspisArgumenata {
   /**
   * Metoda koja se poziva prilikom pokretanja
   * programa. Argumenti su objasnjeni u nastavku.
   * @param args Argumenti iz komandne linije.
                                                          Svako polje
   */
                                                          ima svojstvo
   public static void main(String[] args) {
                                                            ".length"
        int brojArgumenata = args.length;
       for(int i = 0; i < brojArgumenata; i++) {</pre>
                System.out.println(
                        "Argument " + (i+1) + ": " + args[i]
                );
```

Nekoliko jednostavnih primjera

- Napisati program koji će prilikom pokretanja primiti jedan argument (x), te izračunati koliko iznosi e^x razvojem u Taylorov red
- Razvoj riješiti u zasebnoj funkciji
- Program na zaslon mora ispisati rezultat

```
package hr.fer.zemris.java.tecaj_1;
/**
* @author Marko Cupic
* @version 1.0
public class SumaReda {
  public static void main(String[] args) {
  private static double racunajSumu(double broj) {
```

```
/**
* Metoda koja se poziva prilikom pokretanja
* programa. Argumenti su objasnjeni u nastavku.
* @param args Argumenti iz komandne linije.
                                                      Svako polje
*/
                                                      ima svojstvo
public static void main(String[] args) {
                                                       ".length"
    if(args.length!= 1) {
            System.err.println(
                    "Program mora imati jedan argument!"
            System.exit(1);
    }
    double broj = Double.parseDouble(args[0]);
    System.out.println("Racunam sumu...");
    double suma = racunajSumu(broj);
    System.out.println("f(" + broj + ") = " + suma + ",");
```

```
/**
* Racuna e^x razvojem u Taylorov red, prema formuli:
* e^x=1+x+(x^2/(2!))+(x^3/(3!))+(x^4/(4!))+...
* @param broj argument funkcije e^x
* @return iznos funkcije u tocki x=broj dobiven kao
       suma prvih 10 clanova Taylorovog reda.
*/
private static double racunajSumu(double broj) {
    double suma = 0.0;
    double potencija = 1.0;
    double faktorijela = 1.0;
    suma += 1.0;
    for(int i = 1; i < 10; i++) {
            potencija = potencija * broj;
            faktorijela = faktorijela * i;
            suma += potencija/faktorijela;
    }
    return suma;
```

Nekoliko jednostavnih primjera

- Napisati program koji sadrži funkciju koja prima polje double-ova, koje ispisuje na zaslon po zadanom formatu
- Napisati glavni program koji će brojeve ispisati
 - Najmanje tri mjesta za cijelobrojni dio, dva mjesta za decimalni
 - Dva + dva mjesta s obaveznim ispisom predznaka

```
package hr.fer.zemris.java.tecaj_1;
import java.text.DecimalFormat;
/**
* @author Marko Cupic
* @version 1.0
*/
public class FormatiraniIspisDecBrojeva {
  public static void ispis(double[] polje, String format) {
  public static void main(String[] args) {
```

```
/**
* Metoda na standardni izlaz ispisuje polje decimalnih
* brojeva prema zadanom formatu.
* @param polje polje decimalnih brojeva koje treba ispisati.
* @param format format koji govori kako polje treba ispisati.
* @see DecimalFormat
*/
public static void ispis(double[] polje, String format) {
    DecimalFormat formatter = new DecimalFormat(
            format
    for(int i = 0; i < polje.length; i++) {
            System.out.println(
                    "(" + 1 + "): [" +
                    formatter.format(polje[i]) +
            );
```

```
/**
* Metoda koja se poziva prilikom pokretanja
* programa. Argumenti su objasnjeni u nastavku.
* @param args Argumenti iz komandne linije.
*/
public static void main(String[] args) {
   double[] brojevi = new double[] {
          3.712, 55.813, 55.816, -4.18
   };
   ispis(brojevi, "000.00");
   ispis(brojevi, "+00.00;-00.00");
```

Nekoliko jednostavnih primjera

 Napisati program koji će s tipkovnice čitati decimalni broj po broj i računati njihovu sumu, sve dok se upisuju nenegativni brojevi

```
package hr.fer.zemris.java.tecaj_1;
import java.io.BufferedReader;
import java.io.IOException;
import java.io.InputStreamReader;
/**
* @author marcupic
* @version 1.0
*/
public class CitanjeSTipkovnice {
  public static void main(String[] args) throws
  IOException {
```

```
public static void main(String[] args) throws IOException {
     System.out.println("Program za računanje sume pozitivnih brojeva.");
     System.out.println("Unosite brojeve, jedan po retku.");
     System.out.println(
              "Kada unesete negativan broj, ispisat ce se suma.");
     BufferedReader reader = new BufferedReader(
              new InputStreamReader(System.in)
     );
     double suma = 0.0;
     while(true) {
              String redak = reader.readLine();
              if(redak==null) break;
              double broj = Double.parseDouble(redak);
              if(broj<0) break;
              suma += broi;
     }
     System.out.print("Suma je: ");
     System.out.println(suma);
     reader.close();
}
```

Za napredniju obradu ulaza postoji razred java.util.Scanner

```
Scanner sc = new Scanner(System.in);
int i = sc.nextInt();
Scanner sc = new Scanner(new File("myNumbers"));
while (sc.hasNextLong()) {
  long aLong = sc.nextLong();
String input = "1 fish 2 fish red fish blue fish";
Scanner s = new
Scanner(input).useDelimiter("\\s*fish\\s*");
System.out.println(s.nextInt());
System.out.println(s.nextInt());
System.out.println(s.next());
System.out.println(s.next());
s.close();
```

 Za naprednije generiranje izlaza postoji podrška formatiranju

 Za detalje oko formatnog stringa pogledati dokumentaciju: http://docs.oracle.com/javase/7/docs/api/java/util/Formatter.html#syntax

Rad sa stringovima

- U Javi String nije polje znakova terminirano s '\0'
- Kako se točno String pohranjuje nije nas briga
- Zahvaljujući tome, Java omogućava lakše baratanje Stringovima
- Važno: stringovi su nepromijenjivi (immutable); metode koje nešto mijenjaju vraćaju nove stringove!

```
package hr.fer.zemris.java.tecaj_1;
/**
* @author Marko Cupic
* @version 1.0
*/
public class RadSaStringovima {
  /**
   * Metoda koja se poziva prilikom pokretanja
   * programa. Argumenti su objasnjeni u nastavku.
   * @param args Argumenti iz komandne linije.
   */
  public static void main(String[] args) {
       ispis1();
       ispis2();
       ispis3();
      ispis4();
```

```
/**
* Demonstracija zbrajanja stringova.<br>
* Zbrajanje uporabom operatora + kroz vise naredbi.
* Vrlo neefikasno!
*/
private static void ispis1() {
    String tekst = null;
    tekst = "The quick " + "brown ";
    tekst += "fox jumps over";
    tekst += 3;
    tekst += " lazy dogs.";
    System.out.println(tekst);
```

```
/**
* Demonstracija zbrajanja stringova.<br>
* Zbrajanje operatorom + u jednoj naredbi. Efikasnije.
*/
private static void ispis2() {
    String tekst = null;
    int broj = 3;
    tekst = "The quick brown fox jumps over " +
            broj + " lazy dogs.";
     System.out.println(tekst);
}
```

```
/**
* Demonstracija zbrajanja stringova.<br>
* Zbrajanje uporabom StringBuffer objekta. Jednako efikasno
* kao i primjer 2? Inicijalno se stvara spremnik
* velicine 16 koji se tri puta realocira kako bi se prosirio.
* Napomena: prije Java 5.0 koristio se StringBuffer koji je bitno
* sporiji (ali je višedretveno siguran).
*/
private static void ispis3() {
    String tekst = null;
    StringBuilder sb = new StringBuilder();
    sb.append("The quick ").append("brown ");
    sb.append("fox jumps over ").append(3);
    sb.append(" lazy dogs.");
    tekst = sb.toString();
    System.out.println(tekst);
}
```

```
/**
* Demonstracija zbrajanja stringova.<br>
* Zbrajanje uporabom StringBuffer objekta. Najefikasnije
* ako unaprijed znamo potrebnu velicinu spremnika. U primjeru
* se alocira spremnik velicine 50 znakova.
* Napomena: prije Java 5.0 koristio se StringBuffer koji je bitno
* sporiji (ali je višedretveno siguran).
*/
private static void ispis4() {
    String tekst = null;
    StringBuilder sb = new StringBuilder(50);
    sb.append("The quick ").append("brown ");
    sb.append("fox jumps over ").append(3);
    sb.append(" lazy dogs.");
    tekst = sb.toString();
    System.out.println(tekst);
}
```

Uporaba "struktura" podataka

U ovom primjeru tretirat ćemo Javu kao C-oliki jezik; baš kao što C ima struct za strukture, u Javi možemo koristiti class za simulaciju takvog ponašanja

Uporaba "struktura" podataka

Tada umjesto C-ovskog alociranja:

```
struct x *var = (struct x*)malloc(
    sizeof(struct x)
);

u Javi pišemo:

x var = new x();
```

Uporaba "struktura" podataka

- Razmotrit ćemo jednostavan primjer izgradnje jednostavnog stoga
- Treba podržati mogućnost dodavanja na stog, ispitivanja je li stog prazan te mogućnost skidanja elementa sa stoga
- Prikazano rješenje nije u duhu OOPa; Javu ovdje koristimo kao da je C

```
package hr.fer.zemris.java.tecaj 1;
public class DemoStoga {
  static class Zapis {
    Zapis stari;
    String vrijednost;
  public static void main(String[] args) {
    Zapis stog = null;
    stog = dodaj(stog, "Ana");
    stog = dodaj(stog, "Ivana");
    stog = dodaj(stog, "Jasna");
    while(nijePrazan(stog)) {
      Zapis vrh = stog;
      stog = ukloni(stog);
      System.out.println("Uklonio sam ime: "+vrh.vrijednost);
  // još implementacije metoda: sljedeći slide....
```

```
public class DemoStoga {
  // nastavak s prethodnog slidea:
  static Zapis dodaj(Zapis stog, String ime) {
    Zapis glava = new Zapis();
    glava.vrijednost = ime;
    glava.stari = stog;
    return glava;
  static boolean nijePrazan(Zapis stog) {
    return stog != null;
  static Zapis ukloni(Zapis stog) {
    return stog.stari;
```